

Gospodarske novice.

* Kupčija s semenom svilnih črvičev v Japanu donaša Japanezem pa tudi državni kasi veliko veliko dobička. Po sporočilu konsulata severno-nemškega v Jokohami je lansko leto iz Japana samo čez Jokohamo šlo jajčic v 2 milijonih in 200.000 kartonih za blizo 9 milijonov tolarjev. Največ jajčic in najboljih se je prodalo na Laško, kajti Lahci že več let pošiljajo izvedence na Japaneško, da tu nakupujejo svilno seme. Manj in slabejega semena je šlo na Francosko. Na meji, kjer se mora za izpeljano seme colnina odrajtati, je japonski vladi došlo v Jokohami sami čez 300.000 tolarjev, vrh tega pa še pol odstotka od cene, za katero se je seme prodalo. — Tudi čez Hakodade se je do 60.000 kartonov jajčic izpeljalo. — Pač neizmerno veliko denarja se po vsem svetu skupi za svilorejo — se vé, da svila (žida) je blago, ki ima zmirom veliko vrednost.

Čudno vreme letošnjega meseca rožnika.

Letošnje vreme rožnega cveta je nagajalo gospodarstvu v mnogih krajih z vednim dežjem, a tudi z mrazom sèm ter tjà, kakoršnega že davno ne pomnijo. Pakazilo jim je tedaj veliko mrve, a tudi žita. To čudno vreme se je razširilo čez srednjo in južno Evropo.

Učeni možje so ugibali vzrok nenavadnega tega vremena, al ne morejo ga uganiti.

Nekteri trdijo, da mrzlo rožnikovo vreme delajo maroge, katerih je bilo na solncu*) veliko videti. Drugi pa so zavrnilo, da to ni res, da bi solčne maroge krive bile, kajti maróg na solncu se vsacih 11 let prikaže več, tedaj bi vsacih 11 let meseca rožnika moralo vreme mrzlo biti, — a to ni bilo, kakor zapisniki vremenoslovcev kažejo. In iz Laponije, ki je v najbolj severnem, tedaj jako mrzlem kraju Evrope, se sliši, da so 19. dan rožnika ob 7. uri zjutraj imeli 20 stopinj gorkote, in isti dan je gorkomer v Parizu le 9, na Dunaji pa 11 stopinj gorkote kazal. Čudno je tudi to, da v najbolj severnih krajih Amerike so meseca rožnika imeli zelo vroče dneve, v srednjih krajih je sneg šel, v južnih pa je zelo mrzlo bilo.

Po takem je človeška modrost pri kraji. Vgibajo, pa nič ne vganejo! Svet se tedaj gori in doli meša — nič ni več, kakor bi imelo biti. Al stojte! — neki nemškutar jo je uganil, rekši: da rogovileži Slovenci so krivi grdega vremena. In zakaj neki bi „Galgenvögel“ ne bili vsega zla krivi!

Národne stvari.

Glas isterskih bratov.

Nas Istranov, kakor sami veste, mili nam bratje, večina pripada širokemu i slavnemu svetu slovanskemu, s kojim smo tudi i mi zmirom pripravljene dobro i zlo deliti i uživati, s kojim i tudi mi gojimo sladko nado boljše prihodnosti. I nam je, mili bratje, u tužnem ovem stanju gledati treba, da novi život živeti začnemo, i mi želimo kakor vi iskati svetega prava našem milemu jeziku. Britko se spominjamo tužne svoje preteklosti, u kterej smo toliko vremena živeli kakor nema životinja. Temà, mili bratje, malo po malo minuje i svetlost zarje započela je na naš dom svetiti i njega greti. V temi smo mi doslej živeli, našim pa vnukom bodo

*) Visokoučeni zvezdogled Heršel si je teló solnca mislil kot jedro, ktero je zemlji podoben, trdo in obdano s svitlim okrožjem. Ako se sèm ter tjà to svitlo okrožje solnca pretrga, se skozi te pretrge pokažejo temne platí solčnega jedra, in to so pike ali lise (maroge) solčne.

zvezdice milejše iz vedrega neba svetile i njihovo zemljo grele. Zato pa je treba, mili bratje, da stopimo v kolo prave sloge, da kmalu doletimo k vam kakor tica u slobodni zrak. Temà, mili bratje, i črni oblaki letijo z naše mile domovine, akoravno smo še zmirom slabi, zatorej letimo u vaše kolo, da se okrepimo. Primate nas, mili bratje! po jeziku i krvi smo vaši bratje, primate nas i prožite nam desnico bratovsko po deželnih zborih, kojim gré na postavni poti važna beseda. Vzrok naše slabosti so osobito šole, ktere so zmirom većinom laške, i tako se ne more duh narodni zdatno probuditi, akoravno se je že na mnogo strani probudil i se vsaki dan še bolj bode. Duh narodni je v Istri še ogenj pod pepelom. Pomoč tedaj, pomoč, mili bratje; saj veste, da združena moč več zmore nego človek samec.

Vročà je, mili bratje, želja naša, da se z vami zedinimo, i tako jedno telo i jedna duša bodemo. Trdni stojimo mi Istrani na slovanskej zemlji, zatoraj nas nič ne briga to, kar Italijani blodijo, da na Istro laško solnce sveti. Naj jim solnce bode, — zemlje jim ne damo; zemlja je naša, zemlja je last naših starih pradedov. Solnce vam protivniki pustimo, tudi zvezd i lune vam ne jemljemo, — a zemlje, majke naše, vam ne damo. Kaj hočete še več! Saj veste, da smo vam darovali nektera mesta; ta zguba nas britko peče, — to naj vam bode „non plus ultra“! Mi hočemo verni sinovi ostati materi Slavi pod krilom vsem narodom pravične a tadaj jake Avstrije! Solnce naj bode tedaj laško, zemlja pa ostane i mora ostati slovanska; mili Bog bode daroval žarke silnega solnca tudi nam.

Čujte ta glas naš, mili bratje; prožite nam pomoč, za koju vam bodemo iz srca hvaležni, i primate srčni pozdrav od svojih zvestih bratov Slovanov isterskih!

J. L...ć.

Ljubljanski „Tagblatt“ in duhovska spomenica.

Da je spomenica, natisnjena tudi v našem poslednjem listu, ki jo je poslala duhovščina kranjska c. kr. ministerstvu za nauk in bogočastje v odgovor na opravljivo spomenico „gemeinderatha“ ljubljanskega, pravo zadela, — da je resnična skozi in skozi, in da je dostojna stanú, ki jo je poslal, tega je „liberalski“ organ, ljubljanski „Tagblatt“ sam najbolja priča. Kako se je siromaček vpiral in z dvojnimi očali preiskaval vse na drobno, da bi kje kako marogico našel in potem hrup zagnal; kako je na tanko sitice deval vsako besedo spomenice, da bi kaj staknil, kar bi se, če ne že ovreči, vsaj kolikor toliko omajati dalo, da bi mestni odbor sè svojim obrekovanjem vsaj popolnoma na sramoti ne ostal.

Al zastonj je bil ves trud. Zastonj je napisal dva dolga članka kritike, in napregel vse mogoče fraze, kar jih koli nemški časnikarski jezik premore. Al duhovščine odgovor je ostal vsem napadom vkljub neomajana trdna resnica, ki bo za vse prihodnje čase glasno pričala zoper tiste, ki so iz hudobije ali nepremišljenosti s tako grdimi in krivičnimi tožbami napadli duhovski stan.

Al da naši častiti bralci spet sami vidijo, kako piškavo, votlo in trhlo je vse, na kar opira „Tagblatt“ in njegova klika svoje obtožbe zoper duhovščino, posnamemo iz njegove kritike ob kratkem poglavitne dokaze, ki jih je to pot v boj pripeljal. Po teh se bo potem lahko sodila vrednost vsega družega njegovega orožja.

Znano je, da je mestni odbor duhovščini očital, da svojega poklica za podučevanje in odgojevanje ljudstva ne spoznava; da surovosti src in zanašanju na telesno